

INTERPRETÁCIA FILMOVÉHO DIELA VŠETKO, VŠADE, NARAZ

Kmeťková, Tamara

Ústav manažmentu kultúry a turizmu, kulturológie a etnológie FF UKF v Nitre

Vedecká sekcia B ŠVOUČ

prof. Mgr. Miroslav Ballay, PhD.

ABSTRAKT

KMEŤKOVÁ, Tamara: *Interpretácia filmového diela Všetko, všade, naraz*. [študentská vedecko-odborná a umelecká činnosť]. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta, študijný odbor: vedy o umení a kultúre, študijný program: kulturológia, 2024. 14 s.

Práca sa zaoberá komplexnou analýzou tematickej roviny filmu cez kulturologickú percepciu, pričom sa hlbšie zameriava na filozofické koncepcie nihilizmu a absurdizmu, pomocou ktorých sa snaží vyriešiť existenčnú krízu jedinca. Ďalej skúma imigrantskú skúsenosť a komplexnosť generačnej traumy. Na vedeckej úrovni sa zaoberá teóriou multivesmíru a jeho metaforickým významom v kontexte filmového diela. Práca disponuje informáciami o hereckej zložke daného filmového diela, ktorá ho obohacuje o kinematografickú exkluzívnosť.

Kľúčové slová: Nihilizmus, absurdizmus, generačná trauma, imigranti, multivesmír,

ÚVOD

Všetko, všade, naraz je absurdno-komediálny film režírovaný americkými režisérmi Danielom Kwanom a Danielom Scheinertom.

Divák sa stáva pozorovateľom imigrantskej čínskej rodiny Wangových, ktorá je vlastníkom malej práčovne. Evelyn Wang (*Michelle Yeoh*) žije stereotypný život, v ktorom nemá čas na seba ani na svoju rodinu. Problém jej robia účty a dane, ktoré je potrebné zaplatiť. Všetky tieto starosti idú bokom, keď sa Evelyn ocitne v strede multivesmíru, ktorého hrozbou sa stáva neznáma bytosť, Jobu Tupaki (*Stephanie Hsu*). Jedine Evelyn môže zachrániť všetky svety a vrátiť vesmíru rovnováhu.

V prvých dvoch kapitolách si bližšie priblížime princípy nihilistickej a absurdistickej filozofie, a to, ako sa v diele tematizujú.

Tretia kapitola sa zameriava na objasnenie imigrantskej skúseností ľudí a komplikovaný vzťah matky a dcéry, ovplyvnený generačnou traumou. Štvrtá kapitola vysvetľuje teóriu multivesmíru a symbol, ktorý táto teória znamená pre dielo.

Na záver sa venujeme analýze hereckej zložky, nevyhnutnej pre fungovanie celého filmu.

1 ZÁKLADNÁ DEFINÍCIA NIHILIZMU

Jedna z otázok od začiatku ľudstva sa dotýka našej existencie a zmyslu, pre ktorý tu sme. Prečo vlastne žijeme a aký je dôvod nášho bytia? Je v ňom vôbec nejaký dôvod? Nikto nestanovil jednoznačnú odpoveď, no ľudstvo našlo komfort v náboženstvách a rôznych filozofických smeroch. Pre niekoho je zmyslom života Boh, pre iných sú to rodina a priatelia alebo dokonca radosť zo všedných vecí. Ale pre nihilistov život zmysel nemá. Všetko dobré či zlé je nezmyselné, v ničom nie je žiadna pointa.

Základ slova pochádza z latinského „nihil“, čo v preklade znamená „nič“. Nihilizmus je často definovaný ako ideologické odmietnutie zaužívaných tradícií, zvykov, hodnôt a ideálov. Inými slovami, nihilisti sú tí, ktorí tvrdia, že Boh neexistuje, že poznanie je nemožné, že morálka je ilúzia a život je nezmyselný.^[1]

1.1 Bagel ako symbol nihilizmu v diele

Cieľom tejto podkapitoly je preskúmanie symboliky čierneho bagelu a jeho úlohy v prezentácii nihilistických tém a motívov. Tento filozofický koncept výrazne ovplyvnil správanie protagonistov, na základe ktorého vykonávali svoje činy.

JOBU TUPAKI: „*Jedného dňa som sa nudila a všetko som dala do bagelu. Svoju nádej a sny, vysvedčenia, každé psie plemeno, každú osobnú reklamu z craigslistu, sezam, mak, soľ. A všetko sa do seba zrútilo. Pretože keď dáš všetko do bagelu, stane sa to týmto. Pravdou.*“

EVELYN WANG: „*Čo je pravda?*“

JOBU TUPAKI: „*Na ničom nezáleží.*“^[2]

Kto je vlastne Jobu Tupaki? Je to alternatívna verzia Evelyninej dcéry, Joy, z alfa-vesmíru. Alfa Evelyn bola v alfa-svete vedkyňou a na svojej dcére vykonávala verse-jumping^[3] experimenty. Tým, že na ňu tlačila, Joyino vedomie a telo sa nestihlo uzdraviť. Napokon dosiahla svoj limit, jej myseľ sa roztrieštla a všetky svety, všetky reality prežíva všade, naraz. To ju priviedlo k postupnému zúfalstvu a k šialenstvu.

¹ GERTZ, N. 2020. The Logic of Nihilism. In *The Philosophers' Magazine*. 2020, vol. 1st Quarter 2020, no. 88 [cit. 2024-02-03] Dostupné na internete:

https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/287325580/The_Logic_of_Nihilism.pdf. ISSN 1354-814X

² Daniel Kwan, Daniel Scheinert: *Všetko, všade, naraz*. Hrajú: Michelle Yeoh, Ke Huy Quan, Stephanie Hsu, Jameie Lee Curtis, James Hong, kamera: Larkin Seiple, zvukový dizajn a hudba: Son Lux, produkcia: Anthony Russo, Joe Russo, Mike Larocca, Daniel Kwan, Daniel Scheinert, Jonathan Wang, Peter Tam Lee, scenár a réžia: Daniel Kwan, Daniel Scheinert

³ Verse-jumping – schopnosť človeka preniknúť do vedomia seba samého z paralelného sveta

Divák spočiatku vníma Jobu ako hlavného antagonistu, ktorý chce v iných svetoch vyvolávať chaos bezdôvodne, no psychológia tejto postavy spočíva v tom, že sa snaží prehľadať všetky svety a nájsť tú verziu svojej mamy, ktorá pochopí jej náтуру a myšlienky. Dôvod je vcelku jednoduchý, Jobu chce len pocítiť materskú lásku a porozumenie.

Existenčná kríza zasiahne aj Evelyn, ženu v stredných rokoch, ktorá sa vo svojom živote stretáva s nepríjemnými situáciami ako sú dlhy a krachujúce manželstvo. Spolu s manželom Waymondom (*Ke Huy Quan*) vlastní malú práčovňu, no v podstate Evelyn svoju prácu nikdy rada nemala. Keď sa ocitne v situácii, ktorá od nej vyžaduje záchranu multivesmíru, jej pohľad na život sa zmení. Po stretnutí s Jobu začne chápať jej zmysľanie a dívať sa na život nihilisticky.

Čierny bagel, ktorý bol na začiatku kapitoly spomenutý v rozhovore, je symbolom nihilistickej koncepcie vo filme *Všetko, všade, naraz*. Nachádza sa v obrovskej bielej sieni a je to vlastne čierna diera, ktorá zničí všetko to, čo do nej vojde. Bagel má tvar kruhu, čo v tomto kontexte môže byť chápané ako nekonečný cyklus, ktorý nikde nekončí a nikde nezačína. Do tohto „bagelu“ Joy vložila všetky úspechy, neúspechy a trápenia, v ničom viac nevidela zmysel (stala sa nihilistom). Nakoniec chcela do bagelu vstúpiť ona sama a zmiznúť navždy (symbolika samovraždy). Spáchať samovraždu s dcérou je pripravená aj Evelyn, ale to sa napokon nestane vďaka Waymondovi. Evelyn pochopí, že jej život má zmysel, a tým je schopná pomôcť svojej dcére.

2 ZÁKLADNÁ DEFINÍCIA ABSURDIZMU

Ako bolo spomenuté v predchádzajúcej kapitole, nihilizmus sa na bytie díva ako na nezmyselné, ale absurdizmus prijíma absurditu bytia a vníma ho ako kľúč k oslobodeniu mysle. Absurdista žije v prítomnom okamihu a nezaujíma sa o minulosť a ani o budúcnosť.

Začiatkom dvadsiateho storočia bolo ľudstvo svedkom opakovaného zlyhania tradičných náboženských, vládnych a sociálnych inštitúcií. Prvá a druhá svetová vojna spolu s ďalšími konfliktami ako napríklad ten, ktorý nastal medzi Európanmi a domorodcami v Alžírsku, prispeli k rastúcemu pocitu zmätenosti. V diele *Mýtus o Syzifovi* Camus dokazuje, že absurdizmus je optimistická filozofia, ktorá ľuďom ponúka prehodnocovanie ich hodnôt a hľadanie spravodlivosti. Absurdizmus tvrdí, že vesmír nemá žiadny inherentný význam, neexistuje žiadna nadprirodzená sila, ktorá by ovládala Zem. Tento nedostatok vnútorného významu vyzýva ľudí, aby spochybňovali platnosť každého sociálneho konštruktú, pretože tieto konštrukty sú zložené z ľubovoľných myšlienok a zastaraných, života ohrozujúcich hodnôt.

Camus prezentuje solidaritu ako jednu z najkrajších a najdôležitejších elementov absurdizmu, Ľudia spolunažívajú a každý človek je zapojený do problematiky, ktorá spočíva v nájdení zmyslu v nezmyselnom.^[4]

2.1 „Googly eyes“ ako symbol absurdizmu

Tým, že je film *Všetko, všade, naraz* plný absurdných situácií, poukazuje na to, že aj ten najobyčajnejší čin môže mať obrovské následky a v tom sa nachádza absurdita bytia. Na to, aby sa filmová postava Evelyn vedela premiestniť do inej dimenzie, bolo pre ňu potrebné spraviť niečo absurdné, niečo, čo by narušilo chod vesmíru – boli to napríklad momenty, keď musela zjesť balzam na pery alebo povedať daňovej účtovníčke, ktorá jej komplikovala život, že ju miluje.

Skutočne, čo ak život nemá zmysel? Čo to znamená pre ľudstvo? Áno, existencia môže byť nespravodlivá a ťažká, ľudstvo je kruté a zlé, no na druhej strane je to dobro, ktoré môže urobiť vo svete rozdiel. Jobu tvrdila, že jej na ničom nezáleží, no v podstate jej záležalo na tom, aby ju niekto pochopil.

Waymond reprezentuje dobro, lásku a pochopenie. Miluje svoju ženu a dcéru, ktorej nikdy nevyčítal jej sexuálnu orientáciu. Teší sa z maličkostí a obyčajných vecí. Evelyn ho vnímala ako jednoduchého človeka, ktorý žije vo „svojej bubline“. No Waymond sa nikdy nesnažil

⁴ GENOVESE, Maria K., (2010) *Meaningful Meaninglessness: Albert Camus' Presentation of Absurdism as a Foundation for Goodness*. Doktorandská dizertačná práca. Online. Newport: Salve Regina University, 15 s. Dostupné z: https://digitalcommons.salve.edu/pell_theses/60/ [cit. 2024-04-03].

nikomu ublížiť, dokonca priniesol zákernej účtovníčke koláče aj navzdory tomu, že im spôsobovala problémy. Tieto činy robil nezištne a nič nečakal naspäť.

Jeho symbolom sú plastové lepiace sa oči, tzv. „googly eyes“. Je to dekoratívny prostriedok, ktorý sa používa pri kreatívnej činnosti. Po nalepení týchto nálepiek sa neživý predmet zdá živý. Je to milá a vtipná ozdoba, ktorá by hoci aj z kameňa dokázala na malý moment vytvoriť niečo živé. Waymond takéto nálepky lepí na rôzne predmety v dome. Evelyn si myslí, že to je hlúpe a nálepky strhá, vo svojom živote odmieta všetku zábavu a radosť. Napriek tomu sa na ňu Waymond nikdy nenahnevá. Aj keď podal žiadosť o rozvod, s Evelyn sa rozviesť nechce a tajne dúfa, že sa v nej niečo zmení a že obaja začnú žiť inak. „Googly eyes“ reprezentujú spôsob toho, ako sa Waymond díva na život. Uznáva, že existencia je ťažká, no o to viac by sa ľudia mali snažiť zmeniť ju pomocou dobra a lásky, to je Waymondova filozofia. Preto, keď neskôr vo filme bojuje Evelyn s armádou Jobu Tupaki, nebije sa s nimi, ale namiesto násilia ich objíma. Waymond svoje okolie motivuje a ostatným, najmä svojej manželke, ukazuje, že cez dobro môžu ľudia poraziť svoje strachy a utrpenie.

Absurdizmus ako taký spočíva v prijatí absurdity a to je kľúčom k oslobodeniu. Moment, keď si Evelyn nalepí „googly eye“ do stredu svojho čela, je momentom toho, keď prijíma to, ako žije, prijíma svoju rodinu a aj keď vie, že v iných svetoch je z nej úspešná herečka alebo šéfkuchárka, nebojuje s tým a je vyrovnaná s faktom, že v pôvodnom vesmíre je matkou a obyčajnou prevádzkovateľkou pracovne. Evelyn prijíma absurditu svojho bytia.

3 SKÚSENOSŤ IMIGRANTOV

V tejto kapitole bude pozornosť nasmerovaná na ďalšiu dominantnú tematiku, ktorou je imigrácia a s ňou spojené témy, ktoré ovplyvnili chovanie postáv.

Je viac zjavné, že mnohé rodiny sú donútené imigrovať kvôli ekonomickým alebo politickým problémom. Imigrácia môže u ľudí spôsobovať pocity strachu, zúfalstva, ale aj nádej na nový, lepší začiatok. Film s touto skúsenosťou pracuje veľmi realisticky a poukazuje na problémy, s ktorými sa imigranti musia bežne stretávať vo svojom živote, ako napríklad problém s rečovou bariérou alebo domáci ľudia, ktorí chcú cudzincov využívať a oklamať vo svoj prospech.

V mladosti odišla Evelyn s Waymondom z rodnej krajiny aj napriek zákazu jej rodičov. Mladý zaľúbený pár sa tešil na svoj nový život, no nemožno povedať, že by to pre nich bolo jednoduché. Jej odchod z domoviny spôsobil to, že na ňu rodičia zanevreli, a tak sa mohla spoľahnúť iba na svojho manžela. Sami, v cudzom prostredí, mali len seba a svoj malý podnik.

Na začiatku deja je rodina Wangových nútená dostaviť sa na stretnutie s účtovníčkou Deirdre Beaubeirdre (*Jamie Lee Curtis*), kvôli nezaplateným daniam. Celé stretnutie prebieha chaoticky, Evelyn má problém s porozumením niektorých anglických slov. Takéto situácie sú pre imigrantov veľmi náročné, pretože nie vždy majú možnosť mať pri sebe tlmočníka alebo niekoho, kto by im vedel pomôcť. Títo ľudia sú častokrát obeťami klamstiev, a tak podpisujú dokumenty, ktorým sami nerozumejú. Na konci filmu ide na toto stretnutie aj Joy, ktorá pomáha s prekladáním toho, čo účtovníčka Beaubeirdre hovorí. Deti imigrantov často pomáhajú svojim rodičom v prekonávaní rečovej bariéry a pri preklade úradných dokumentov. Toto je dôsledkom lingvistického potenciálu u detí, ktoré sa skôr ocitnú v kontakte s daným jazykom či už vďaka intenzívnej adaptácii v študijnom prostredí, ktoré je nevyhnutné alebo vďaka úzkym kruhom rovesníkov, s ktorými sa stretávajú.

3.1 Vzťah matky a dcéry ovplyvnený generačnou traumou

Evelyn nie je perfektná matka. Zameriavaním sa na vlastné prežitie a platenie dlhov sa odosobňuje od svojej rodiny a jej emočná neprítomnosť sa odzrkadľuje v ochabnutí vzťahov s tými, ktorých miluje najviac. Na začiatku filmu Evelyn odmieta Joyinu identitu a jej homosexualitu. Evelyn svoju dcéru kritizuje za všetko: jej váhu, dištancovanie sa od rodiny, núti ju nájsť si prácu, v ktorej si zarobí veľa peňazí. Nemyslí to zle, svoju dcéru skutočne miluje a chce pre ňu to najlepšie. Bohužiaľ, Evelyn si spočiatku neuvedomuje ako jej slová vplyvajú na Joy.

Každý rodič by mal so svojím dieťaťom zaobchádzať trpezlivo a s láskou. Je to samotným základom pri výchove dieťaťa. Okrem materiálneho zabezpečenia je dôležité dať dieťaťu aj

predpoklady na zdravý psychický vývin. Dieťa vo svojich prvých rokoch života nemá nikoho, len rodičov alebo v niektorých prípadoch iba rodiča. V rodine sa socializuje a učí normám a hodnotám. Ale faktom je, že každé dieťa vyrastie a nastane u neho sekundárna socializácia, kedy niektoré hodnoty a názory prehodnotí a ponechá si tie, ktoré uzná za vhodné. Raz príde deň, kedy každý, z rôznych dôvodov, opustí svoju rodinu. V tomto prípade je úlohou rodiča nechať dieťa ísť svojou vlastnou cestou. A možno je to tá najťažšia úloha, ktorú človek v živote dostane. Evelyn musela pochopiť, že Joy bolo potrebné nechať ísť. Evelynina láska k Joy sa prejavovala prehnanou ochranou pred jej zlými rozhodnutiami. Nikdy jej nechcela ublížiť, nechcela, aby si pokazila život. Ale táto láska Joy dusila a brala jej pocit slobody. Pre Joy láska znamená pochopenie a prijatie, a to je to, čo sa snažila nájsť.

V psychológii existuje pojem *generačná trauma*, ktorý hovorí o tom, že okrem genetických predispozícií sa na potomkov prenášajú aj traumy, fobie a iné psychické problémy a ochorenia. Evelyn neubližovala Joy zámerne, len nevedome opakovala vzorce správania jej otca, Gong Gong (*James Hong*). Evelyn musela v detstve žiť podľa očakávaní jej rodičov, ktorí chceli kontrolovať každý aspekt jej života. Keď sa Evelyn zaľúbila do Waymonda, od svojho otca nedostala pochopenie pre jej lásku. Jeho opovrhovanie Waymondom bolo natoľko intenzívne, že po odchode jeho vlastnej dcéry do Ameriky Gong Gong na svoju dcéru úplne zanevrel a netúžil po žiadnom kontakte s ňou.

Ázijská kultúra sa často uchýľuje k autoritatívnemu spôsobu výchovy, ktorej základom je strach. Niektorí ľudia sú totiž presvedčení, že práve strach je dôležitým medzníkom medzi dieťaťom a spôsobom jeho správania. Film zachytáva cyklus, kedy sa človek snaží dostať z kruhu generačnej traumy. Ide o proces, kedy jedinec prekoná všetky zastaralé vzorce myslenia a výchovy svojich rodičov. V prípade Evelyn a Joy bol tento cyklus ukončený a prekonaný, pretože Evelyn bola schopná a ochotná prijať Joy, jej povahu, vlastnosti, sexuálnu orientáciu – prijala ju takú, aká je, a to je jeden z najväčších aktov lásky.

4 TEÓRIA MULTIVESMÍRU

Sme vo vesmíre skutočne sami? Alebo existujú iné planéty, kde je život rovnako vyspelý, ak nie aj viac, než ten náš? Tieto otázky sprevádzajú ľudstvo už od nepamäti a odpovede, ktoré sme zatiaľ nedostali, sú zdrojom inšpirácie rôznych fiktívnych príbehov a teórií.

Vesmír je veľmi komplexným systémom, väčším, než si vieme predstaviť. Ani v 21. storočí nevieme presne pomenovať jav, ktorý vznik vesmíru spôsobil. Najbližšie je k tomu teória Veľkého tresku, no aj tak je nutné podotknúť, že táto teória je vedecká a neslúži ako absolútny dôkaz vzniku vesmíru.

Multivesmír je pojem, ktorým vedci opisujú myšlienku toho, že mimo pozorovateľného vesmíru môžu existovať taktiež iné vesmíry. Existencia multivesmíru je podopieraná viacerými vedeckými teóriami, ktoré popisujú odlišné možné scenáre. No každá z teórií sa zhoduje v tvrdení, že čas a priestor, ktorý práve vnímame, nie je jediný.^[5] Inými slovami, naša realita, vnímaná našimi zmyslami nie je jedinou realitou, pretože v inom svete, ktorý je súčasťou multivesmíru, existujú ďalšie verzie nás samých.

Večná kozmická inflácia

Koncepcia multivesmíru vznikla v oblastiach fyziky a filozofie, ale najvýznamnejší príklad vychádza z takzvanej inflačnej teórie. Inflačná teória opisuje hypotetickú udalosť, ku ktorej došlo, keď bol náš vesmír veľmi „mladý“ – menej ako sekundu starý. Podľa NASA za neveriteľne krátky čas prešiel vesmír obdobím rapídne rýchlej expanzie „nafúknutia“, aby sa stal väčším, než bola jeho pôvodná veľkosť.^[6] Teória kozmickej inflácie navrhuje, že pred veľkým treskom bol vesmír nasýtený energiou, ktorá bola súčasťou samotného vesmíru. Táto energia zapríčinila exponenciálne rozšírenie vesmíru. Je to energia, ktorá podnietila Veľký tresk. Avšak, tým, že má inflácia kvantový charakter, musela skončiť na rôznych miestach v rôznych časoch, zatiaľ čo priestor medzi týmito miestami pokračoval vo fúzii. To zase znamená, že existujú oblasti priestoru, kde končí inflácia a začína Veľký tresk, ale tieto oblasti sa nikdy nemôžu stretnúť, pretože sú oddelené oblasťami inflačného priestoru.^[7]

Kozmická inflácia je teda proces, kedy sa v priestore nahromaďovala energia, ktorá zapríčinila Veľký tresk. Táto energia „rozťahovala“ priestor, čo nás privádza k otázke: Ako

⁵ NATIONAL GEOGRAPHIC. (2023). *What is the multiverse – and is there any evidence it really exists?*. Online. Dátum publikovania 2023-03-13. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/science/article/what-is-the-multiverse> [cit. 2024-03-16]

⁶ <https://www.livescience.com/multiverse> LIVE SCIENCE. (2021). *What is multiverse theory?* Online. Dátum publikovania 2021-08-23. Dostupné z: <https://www.livescience.com/multiverse> [cit. 2024-03-16]

⁷ INTERESTING ENGINEERING. (2021). *The First-Ever Evidence of the Multiverse*. Online. Dátum publikovania 2021-06-05. Dostupné z: <https://interestingengineering.com/science/the-first-ever-evidence-of-the-multiverse> [cit. 2024-03-16]

ďaleko sa tento priestor rozťahol? Nami pozorovateľný vesmír sa v nejakom momente musel dostať do podoby, ktorú poznáme dnes. No čo ak je vesmír omnoho väčší? Kam až siahala táto expanzia, zapríčinená infláciou? Sú to len predpoklady filozofického rázu, nič nie je vedecky potvrdené, no pokiaľ táto expanzia pokračovala ešte ďalej, mimo nami pozorovateľného priestoru, je veľmi pravdepodobné, že vznikli ďalšie vesmíry, riadiace sa vlastnými zákonmi a pravidlami. Náš vesmír a aj iné vesmíry by tak boli súčasťou multivesmíru. Možno je to v niečom podobné ako planéta Zem – ľudia spolu zdieľajú život na tejto planéte, no každý žije na nejakom kontinente, v nejakej krajine, a tam sa riadi svojimi pravidlami a kultúrou. Naša existencia a problémy sa oproti tomu všetkému zdá veľmi malá.

4.1 Kinematografia a multivesmír

Koncepcia multivesmíru v kinematografii je obľúbenou témou, ktorá sa začína využívať čoraz viac. Príkladom sú filmové snímky ako *Matrix* (1999), *Donnie Darko* (2001), *Spider-Man: Paralelné svety* (2018) a napokon snímka, ktorej je práca venovaná, *Všetko, všade, naraz* (2022).

Využitie multivesmíru vo *Všetko, všade, naraz* neslúžilo len ako sci-fi prvok, ktorý chcel využiť aktuálne filmové trendy. Koncept tejto teórie má v diele hlbší význam a odkaz, ktorý chce recipientom odovzdať.

4.2 Multivesmír a jeho symboly vo filme

ALFA-WAYMOND: „Máš tak veľa cieľov, ktoré si nikdy nedokončila, sny, za ktorými si nikdy nešla. Žiješ tvoje najhoršie ja.“^[8]

Ak by bol multivesmír skutočný a človek by mal možnosť nazrieť do paralelných verzii seba samého, bola by to pre neho silná a života-meniaca skúsenosť. Donútilo by ho to zamyslieť sa nad tým, ako žije vo svojom svete, prehodnotil by svoje rozhodnutia, názory a spôsoby, akým sa díva na svoj život. Pravdepodobne sa o to isté pokúšali aj tvorcovia filmu, ktorí využili postavu Evelyn ako príklad „žitia najhoršieho ja“. Úlohou diváka bolo introspektívne sa zamyslieť nad svojimi hodnotami a vecami, ktoré v živote nechce a nad tými, ktoré miluje. Čo ak existuje svet, v ktorom žijeme lepší život a čo môžeme spraviť pre to, aby sme sa k tomuto životu priblížili v našej súčasnej realite?

Internet sa stal neoddeliteľnou súčasťou každodenného života ľudí. Je to úžasný nástroj, ktorý nám umožňuje vyhľadávať informácie kedykoľvek. Vďaka internetu môžeme

⁸ Daniel Kwan, Daniel Scheinert: *Všetko, všade, naraz*. Hrajú: Michelle Yeoh, Ke Huy Quan, Stephanie Hsu, Jameie Lee Curtis, James Hong, kamera: Larkin Seiple, zvukový dizajn a hudba: Son Lux, produkcia: Anthony Russo, Joe Russo, Mike Larocca, Daniel Kwan, Daniel Scheinert, Jonathan Wang, Peter Tam Lee, scenár a režia: Daniel Kwan, Daniel Scheinert

komunikovať s ľuďmi po celom svete, všade, naraz. Napriek všetkým pozitívam sú tu aj negatíva, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú našu spoločnosť. Závislosť na sociálnych sieťach je častým fenoménom. Ľudia svoje problémy neriešia, iba ich utláčajú formou konzumácie médií. Sociálne siete sú plné nenávisti a zdá sa, že človek stráca svoju empatiu a ľudskosť. Naš mozog prijme denne neskutočný počet informácií a, bohužiaľ, v poslednej dobe majú tieto informácie negatívny podtón. Vojnové konflikty, vraždy a násilie, to všetko sa nás dotýka a spôsobuje pocity frustrácie. Ľudia sa ponáhľajú, preťažujú sa v práci či v škole a v úzadí tohto všetkého mizne čas na to zastaviť sa a žiť v prítomnom okamihu. Multivesmír v tomto kontexte prezentuje internet, Joyino roztrieštené vedomie znázorňuje naše mysle, presiaknuté informáciami, ktoré nemožno spracovať, pretože sú negatívne a je ich priveľa. Režiséri chceli poukázať na to, že žijeme v dobe, kedy sa spoločnosť rozdelila, ľudia sa prestávajú navzájom chápať a všetci žijeme v našich vlastných „paralelných vesmíroch“. No jedno máme aj naďalej spoločné, a to je bezmocnosť, ktorá je prítomná v našich mysliach. Túto bezmocnosť prezentujú postavy Evelyn a Joy. Našťastie je tu postava Waymonda, ktorá nám hovorí, že sa napriek všetkému zlému nemáme vzdať a nestratiť našu ľudskosť. Lebo to je to, čo nám nemôže nikto vziať.

5 HERECKÁ ZLOŽKA

Herectvo sa vo filmoch v jeho počiatkoch utváralo podľa vzoru divadelného herectva, ale s postupným vývojom filmovej reči sa od neho začalo zásadne odkláňať. Vo filme aj v divadle zastáva človek zásadnú rolu (možno povedať, že všetko umenie je antropocentrické), ale v každom z týchto umeleckých druhov ju „hrá“ inak.^[9]

Herec je nositeľom súboru znakov, výsledkom ktorých je dramatická postava. Bez tejto zložky by nebolo možné spracovať film do tej podoby, ktorú v súčasnosti poznáme. V tejto kapitole sa budeme venovať analýze jednotlivých hereckých výkonov vo filme *Všetko, všade, naraz*.

Herecké obsadenie filmu je zložené zo skúsených starších „veteránov“ a mladších, talentovaných hercov. Kombinácia týchto dvoch generácií dodala filmovému dielu autentickosť a vytvorila realistickú dynamiku v kontexte stretu generácií.

Michelle Yeoh, pôvodom herečka z Malajzie, vo filme stvárnila hlavnú postavu Evelyn Wang. Jej herecký prejav bol pestrý a viacdimeznionálny, čím dokázala zobrazit' širokú škálu emócií a vyjadrit' vnútorný konflikt svojej postavy. Herectvo Yeohovej bolo najmä civilné, s dôrazom na autentickosť a hĺbku postavy Evelyn. Osobitou a netradičnou vlastnosťou jej hereckého prejavu bola jej schopnosť zosúladiť ľahkosť s vážnosťou.

Ke Huy Quan, narodený vo Vietname, vystupoval v úlohe Waymonda Wanga. Quan na prvý pohľad pôsobí rovnako priateľsky ako jeho postava. Táto prirodzenosť dodala jeho výkonu určitú pravosť otca, ktorý miluje svoju rodinu. Jeho vystupovanie je komediálne, no nie v zmysle frašky, ale v zmysle pocitu, ktorý divákovi hovorí, že raz bude všetko dobré. Quanove nadšenie a oddanosť svojej postave je evidentné v každej scéne.

Stephanie Hsu, ktorá pochádza z Kalifornie, si vo filme zahrala postavu Joy a Jobu Tupaki. Jej roly od nej vyžadovali zvládnutie širokého spektra emócií a reakcií. Hsu dokázala zachytiť komplexnosť svojich postáv, od emócií radosti, slabosti a bolesti, jej vnútorný hnev a boj s chaosom vo vlastnej duši.

Jamie Lee Curtis, americká herečka, bola obsadená do roly Deirdre Beaubeirde, daňovej účtovníčky. Jej hranie postavy bolo komediálne, ale aj dramatické, s dokonalou rovnováhou medzi prísny a vážnym vystupovaním postavy. Curtisovej výkon bol vo filme výnimočný a príbehu dodával určitú komediálnu úľavu od emocionálne intenzívnych momentov.

⁹ MICHALOVIČ, Peter a ZUSKA, Vlastimil, (2009). *Znaky, obrazy a stíny slov*. Praha: Akademie múzických umění, 376 s. ISBN 978-80-7331-129-2

Všetci vyššie uvedení herci boli nominovaní na Cenu Akadémie, ktorú aj okrem Stephanie Hsu získali. Michelle Yeoh sa týmto stala prvou ázijskou ženou, ktorá získala Cenu Akadémie za najlepšiu herečku.

Herecké výkony vo Všetko, všade, naraz sú hlavným prvkom, ktoré robia toto filmové dielo prvotriednym. Michelle Yeoh, Ke Huy Quan, Stephanie Hsu a Jamie Lee Curtis vo svojej úlohe prejavili jedinečné herecké schopnosti a prispeli k širokému spektru emócií a tém, ktoré film ponúka.

Záver

Vo filmovom diele *Všetko, všade, naraz* protagonisti skúmajú koncepciu bytia cez filozofiu nihilizmu a absurdizmu. Film pomocou teórie multivesmíru vyzýva diváka k zamysleniu sa nad nekonečnými možnosťami existencie a skúsenosť imigrantov pridáva dielu ďalšiu vrstvu komplexnosti, pričom zdôrazňuje dôležitosť tolerancie medzi ľuďmi.

Napriek absurdite života sa postavy učia nájsť samých seba v chaose, pričom objavujú svoju identitu. Inými slovami, hľadajú zmysel v nezmyselnom. Film odpovedá na otázku existenčnej krízy jedinca tým, že je nevyhnutné zmieriť sa s absurditou vlastného života.

V konečnom dôsledku nám snímka pripomína, že nájsť vlastný zmysel je subjektívna úloha, pre každého človeka veľmi individuálna. No žiadny človek nenájde absolútnu odpoveď, pretože tá neexistuje. Neprijemné a smutné situácie budú v živote jedinca prítomné vždy, no bytie je o prijatí tajomstiev a zázraku našej vlastnej existencie.

Zoznam použitých zdrojov

1. MICHALOVIČ, Peter a ZUSKA, Vlastimil, (2009). *Znaky, obrazy a stíny slov*. Praha: Akademie múzických umění, 376 s. ISBN 978-80-7331-129-2

WEBOVÉ ZDROJE

GENOVESE, Maria K., (2010) *Meaningful Meaninglessness: Albert Camus' Presentation of Absurdism as a Foundation for Goodness*. Doktorandská dizertačná práca. Online. Newport: Salve Regina University, 15 s. Dostupné na: https://digitalcommons.salve.edu/pell_theses/60/ [cit. 2024-04-03].

GERTZ, N. 2020. The Logic of Nihilism. In *The Philoshopers' Magazine*. 2020, vol. 1st Quarter 2020, no. 88 Dostupné na: https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/287325580/The_Logic_of_Nihilism.pdf. ISSN 1354-814X [cit. 2024-02-03]

INTERESTING ENGINEERING. (2021). *The First-Ever Evidence of the Multiverse*. Online. Dátum publikovania 2021-06-05. Dostupné na: <https://interestingengineering.com/science/the-first-ever-evidence-of-the-multiverse> [cit. 2024-03-16]

LIVE SCIENCE. (2021). *What is multiverse theory?* Online. Dátum publikovania 2021-08-23. Dostupné na: <https://www.livescience.com/multiverse> [cit. 2024-03-16]

NATIONAL GEOGRAPHIC. (2023). *What is the multiverse – and is there any evidence it really exists?*. Online. Dátum publikovania 2023-03-13. Dostupné na: <https://www.nationalgeographic.com/science/article/what-is-the-multiverse> [cit. 2024-03-16]